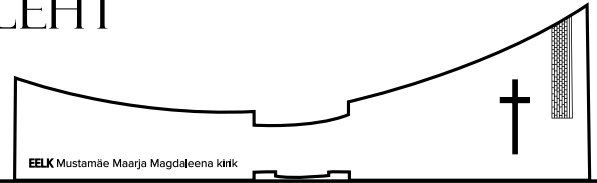

EELK MUSTAMÄE MAARJA MAGDALEENA KOGUDUSE AJALEHT

NR. 11 (61)
DETSEMBER 2023

KARJANE JA KUNINGAS

Ivar Solbu, Norra Kiriku emeriitdiakon Sauheradis (norra keelest tõlkinud Tiina Klement)

Ingel ütles karjastele: „Ärge kartke!
Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu,
mis saab osaks kogu rahvale,
et teile on täna sündinud Taaveti linnas
Päästja, kes on Issand Kristus.
Ja see on teile tunnustäheks: te
leiate lapsukese mähitud ja sõimes magavat.”
Äkitselt olid koos inglīga taevased
väed Jumalat kiitmas:
*„Au olgu Jumalale kõrges
ja maa peal rahu,
inimestest hea meel!”* (Lk 2:10 – 14)

Kes kohtuvad Petlemma tallis ja kes seisavad seal loomade toiduküna ja vastsündinud poisipõnni juures? Me kohtame üht noort abielupaari, kes on teel oma kodulinna ennast kirja panema. Näeme karjaseid, kes said sel ööl täiesti ebamaise kogemuse: ingliskoor laulis neile. Lisaks kohtume kolme püha kuningaga: Kasperi, Melkiori ja Baltasari nimeliste tähetarkadega. Üsna omapärane kooslus. Aga mida ingel ütles? "Vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kogu rahvale." Kogu rahvas! Ilma erandita! Rõõm Päästjast kuulub kõigile.

Karjased olid sel ööl, nii nagu igal teiselgi, väljal lambaid valvamas. Kui rääkida hierarhiaredelist, siis asuksid karjased alumisel pulgal. Vaesed ja harimatud. Kõigi poolt põlatud, mitte usutavad inimesed. Keegi ei usaldanud karjaseid. Nad ei saanud isegi kohtuasjas tunnistajad olla. Ometi said just nendest seal tallis Päästja sünni esimesed tunnistajad.

Kuningad, targad olid ka seal. Nad asusid hierarhiaredeli ülemisel pulgal ehk kõrgel positsioonil ühiskonnas. Neil oli haridus, nad olid täheteadlased. Ilmselt olid nad ka jõukad. Nad olid inimesed, kelle ees teised kummardasid ning keda kõik austuse ja imetlusega kohtlesid.

Meie, kõik ülejäänud, tavalised inimesed, oleme kuskil seal kahe äärmuse vahepeal. Meie, kes võitleme oma elu eest. Mõnikord läheb hästi, teised päevad on jälle raskemad. Meie, kes naerame ja nutame, leiname ja pidutseme. Meie, kes tunneme rõõmu sotsiaalsest

osadusest, ja meie, kes igatseme endale sõpra. Siin saab igäüks loetelu täiendada märksõnadega oma elust.

Rõõm, mis saab osaks kogu rahvale – mitte üksnes vähestele valitutele. Keegi pole seda välja teeninud. See rõõm oli mõeldud kõikidele inimestele tingimusteta. See rõõm on meie kõigi jaoks!

"...me näeme sind, Lapsuke, ja kuuleme Jumala südamelööke maa peal..." Nii lauldakse ühes jõululaulus. Tema süda tuksub meie pärast, meie ajal ja meie maailmas! Siit algab Jumala võimetus anda meile lootust, elavat lootust:

"Kiidetud olgu Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes oma suurest halastusest on meid uuesti sünnitanud elavaks lootuseks Jeesuse Kristuse ülestõusmise läbi surnuist." (1 Pt 1: 3)

Tallist algab Jeesuse teekond Kolgatale: valude, alanduse – ja võidu teekond.

Pole jõule ilma ülestõusmiseta. Pole ülestõusmispühi ilma jõuludeta. Rõõm kõigile on ka lootus kõigi jaoks, sest Päästja on sündinud. Tema, kes suudab tervendada selle, mis on katki läinud, ja taastada purustatud suhted. Tema, kes suudab tõsta üles, kui kõik muu tõmbab alla. Kõik kiriklikud talitused lõpevad õnnistussõnadega. Jumala silmad, pilk ja hoolitsus on pööratud meie poole, minu poole, et hoida, anda rahu ja armu.

Just neid õnnistavaid silmi me tallis kohtamegi – edastatud meile väikese ja kaitsetu lapse kaudu.

Igal aastal enne jõule tulevad lasteaija- ja kooligrupid jõulumatkale ning Ivar võtab lapsi vastu karjasena. Foto: erakogu

„SIIN MA SEISAN JA TEISITI MA EI SAA!”

Auli Tohv

Sadas vihma sel oktoobrikuu viimasel päeval, kuid Eluleiva-üritusele kirikusse kogunes üksjagu inimesi. Ettevõtmine sattus usupuhastuspühale ja meie ees seisis Kaarli koguduse diakon Meelis Holsting, kuna „teisiti ta ei saanud”. Öhtu alguses tunnistas ta, et tegelikult oleks ta saanud öelda ka „Ei”, aga öhtu lõpus ta meile tulekut enam ei kahetsenud. Pealkirjatsitaat kuulub muidugi Martin Lutherile ja mina muidugi seda ei teadnud. Pole ma muidugi ka Usuteaduse Instituudis õppinud. Küll teadsid seda ka mitmed, kes seal polnud õppinud ja puistasid üksteise võidu justkui varrukast vastuseid, kui Meelis küsis nagu varem oma õpilaste käest Kaarli koolis: „Milline mees oli Martin Luther?” Kirglik, tugeva õiglustundega, julge, katoliku munk, kes muutis avalikud laulud kiriklikeks. Kõike muud juttu on keeruline ümber jutustada, igaühel tasuks ikka endal kohale tulla, et osa saada ka Marilini imelistest hõrgutistest, mis ühevõrra ilusad ja maitsvad. Vaimutoidu poole pealt jäid siiski kõlama Meelise tsiteeritud mõtted, et suurim eksitus on usu pidamine igaühe isiklikuks asjaks. Martin Luther leidis, et teenistus on ülioluline ja et Jumalaga me kohtume armulauas. Öhtu lõpetuseks uurisime

üheskoos pühakirja. Õigemini otsis igaüks Piiblist üles talle loosiga sattunud kirjakohta ning seejärel lugesime need oma lauas ette ja arutlesime, mis mõtteid kuuldu meis tekitab. Kirjakohad valis Tiina Martin Lutherile oluliste seast. Mulle sattus Jh 16:30: „Seda ma olen rääkinud teile, et teil oleks rahu minus. Maailmas ahistatakse teid, aga olge vaprad: mina olen maailma ära võitnud”. Kui koduteele asusime, oli vihmasadu lakanud.

Järgmine Eluleiva-üritus järgmisel aastal!

Foto: Jaana Maria Unga

“TARKPEA” VENE TEATRIS

kultuurielamusi vahendab Imbi Arro

Mäletamist mööda oli see mul teist korda elus käia Vene Teatris. Pakuti pileteid ja kuna mul oli vaba öhtu, siis võtsin võimalusest kinni. Eelmine kord oli kas hilisteismelisena või varanoorena. Mida siis vaatasin, ei mäletagi. Küll aga mäletan luksuslikku interjööri. See oli alles ka nüüd, uuenduskuuri läbinuna. Hoone ise on valminud aastal 1926 luksuskinona. Vene Teater asub selles aastast 1948.

Etendati Aleksandr Ostrovski 19. sajandil kirjutatud näidendit "Pärast tarku palju, ette ei ühtegi", mis oli nüüd saanud pealkirjaks "Tarkpea". Kreeka lavastaja Georgi Kutlise mõtte läbi sai 150 aastat vanast loost üsnagi nüüdisaegne lugu. Žanrimääratlus – maskeraadkomöödia – iseloomustab lavastust hästi. Võiks veel lisada lavastaja öeldu: stiilne farss. Võluv ja andekas, aga vaene noormees asub teostama oma suurt soovi saada osaks kõrgseltskonnast. Tema andekus avaldub inimeste oskuslikus ärakasutamises. Ta näib peenelt tundvat inimloomust ja valdab ümber näpu keeramise kunsti. Ta teab hästi, kuhu vajutada, mida rääkida ühega ja kuidas käituda teisega. Loomulikult tekib ohtralt koomilisi situatsioone, mida näitlejad suurepäraselt välja mängivad. Kõik tundubki minevat noormehe unistuse teostumise suunas, kui ometi saatus ei otsustaks teisiti. Kõik tema manipulatsioonid saavad avalikuks,

kui võõrastesse kätte satub mobiil, kuhu ta oli salvestanud oma tõelised mõtted ja eesmärgid... Lugu ise on küll igihaljas, kuid lõpp erineb siiski tavapärasest mustrist (kas see ka Ostrovskil nii oli, ma ei tea, ei ole algupärandit lugenud). Erinevus on selles, et "süüdi" ei jää ainult peategelane, vaid tegelikult on kõigil oma väike osa, oma valed ja vingerdamised. Keegi meist ei ole ingel...

Ereda mulje jätsid tegelaste olemusele vastavad maskid ja kostüümid ning lausa hüpnootiline muusika ja tants.

Etendusel on sünkroontõlge. Hea, et ma siiski võtsin kõrvaklapid, kuigi arvasin, et saan aru ka nendeta. Ega ikka ei saanud! Üks asi on kuulata kedagi argielus teises keeles rääkimas, teine asi aga laval, kiiresti ja emotsionaalselt.

Kokkuvõttes olen väga rahul selle teatrikülastusega.

Kallis Mustamäe kogudus!

On möödunud juba rohkem kui neli aastat sellest ajast, kui kolisin Eestist tagasi Norrassen. Aeg on läinud kiiresti ja toimunud on palju. Minu teoloogiaõpingud hakkavad peagi läbi saama ja praegu teen haiglapraktikat. Olen seal neli nädalat, et harjutada hingehoidu ja saada juhendamist võimekatelt haiglakaplanilt. Minu jaoks on hingehoid väga huvitav ning olen põnevil, kuidas mu ülejäänud praktika-aeg kulgeb. Õppisin ka kreeka ja heebrea keelt, teoloogia ajalugu, homileetikat, dogmaatikat, piibliteadust ja veel mõnda teist ainet. Kui kõik läheb plaanipäraselt, pühitsetakse mind preestriametisse 2025. aasta kevadel. Olen väga tänulik nende kahe aasta eest nii Mustamäe kui ka Saku kogudusele, see andis mulle õppetööks suurt inspiratsiooni. Just Eestis tekkiski mul mõte õppida teoloogiat ja saada vaimulikuks.

Kahjuks ei ole ma saanud nii palju Eestis käia, kui lootsin. Pidin tegelikult 2020. aasta suvel teile külla tulema Eesti misjonitööd toetava koguduse noortegrupi reisijuhina, kuid olime sunnitud koroonatõttu ära ütlema. Olin kurb, et ei saanud teie juurde tulla piirangute tõttu, eelkõige alguses, kui ma Eestit väga igatsesin. See-eest oli mul õnn liituda paari Zoomi-üritusega Mustamäel ja Sakus. Mäletan hästi 2020. aasta palmipüüet, kui osalesin pereteenistusel Zoomi kaudu. Kõik viibisid oma kodudes, tegime paberist palmilehti, mida siis üksteisele ekraani tagant näitasime. Tore oli kõiki jälle näha, isegi kui see oli ainult veebis. Eelmisel sügisel õnnestus mul lõpuks Eestisse tulla ja mõnega teist taas kohtuda. Võtsin osa nii noorteõhtust kui ka Taizé palvusest. Väga põnev oli näha ka kasutuselevõetud uut kirikuhoonet.

Mõtlen sageli Mustamäe kogudusele kui kristliku osaduse eeskujule. Mul on teie uksest sisse astudes alati madalad õlad, sest tean, et minu jaoks jätkub ruumi siin just sellisena, nagu ma olen. Te tegutsete koos väga erinevate inimestena ning palvetate, sööte, peate jumalateenistusi ja loete koos Piiblit ning näitate üles nii palju armastust ja hoolivust üksteise vastu. Ma loodan, et saan varsti jälle teie osadust kogeda!

Parimate soovidega,

Ingvild

Tõlge norra keelest: Tiina Klement

TÄNU- JA EESTPALVED

Jumala armastus meie vastu on saanud avalikuks selles, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud maailma, et me tema läbi elaksime. 1 Jh 4:9

TÄNUPALVED

Kallis Jumal!

Tänu Sulle, et taas kord seistes Sinu Poja sõime juures saame avada oma südamed, et Sind oma ellu veel rohkem vastu võtta. Tänu selle mõõtmatu kingituse eest!

Me täname, et Sa oled meid kõiki hoidnud, meid toitnud taevase leivaga ja andnud rõõmu südamesse igal päeval, kandnud meid läbi katsumuste ja raskuste!

Kõigeväeline Jumal! Me täname Sind Sinu suure armastuse eest, et Sa oma Poja meile valguseks saatsid! Paistku Tema valgus meie südamesse ja täitku meid tõelise rõõmu ja rahuga!

EESTPALVED

Armas Jumal!

Palume rahu kogu maailmale. Palume, et lõppeksid sõda ja vaen inimeste vahel! Palume koos kõikide õdede-vendadega üle maailma, et Kristuse valgus jõuaks igasse südamesse, valgus jõulusõimest igasse kodusse!

Me palume õnnistust oma eestpalvekogudusele Amblas. Palume neile rohket rõõmu eelseisval jõuluajal!

Palume õnnistust ja jõuluvalgust meie kiriku ehitajatele. Palume, et Sinu valgus saadaks kiriku ehituse kõiki etappe, mis veel ees seisavad!

Palume eriliselt nende eest, kes kannatavad sõja, vägivalga ja puuduse käes! Palume, et jõulurõõm ja kõik, mida nad vajavad, leiaks tee ka nende juurde!

Ma tahan kuulda, mida Jumal, Issand, räägib. Sest tema kuulutab rahu oma rahvale ja ütleb oma vagadele, et nad ei pöörduks alpuse poole. Ps 85:9

LEERITUND 4: LUNASTUS (25. OSA)

Jaan Lahe

IMETEO

Kõik neli evangeeliumi ja mitmed piiblivälised allikad kõnelevad Jeesuse imetegudest. On tõsi, et muistne inimene koges jumalikkust eeskätt ebatavalises ja imelises, kuid sageli esitatud väide, et imeteod kuulusid iga silmapaistva vanaaja religioosse tegelase kujutamise „standardrepertuaari“, ei vasta tõele. Nii ei räägi näiteks Ristija Johannese imetegudest ükski pärimus. Teiselt poolt on ka mõtteviis, mis taandab küsimuse imest üksnes tehnilise võimalikkuse pinnale, omane vaid uusajale – Jeesuse ajal seda ei tuntud. Imede võimalikkuses tollal ei kaheldud. Küsimus oli vaid selles, milline üleloomulik vägi arvati end imedes ilmutavat.

Suurema osa Jeesuse imetegudest moodustavad **tervistamisimed**, mille reaalsuses ei kahtle ka uurijad, kes näevad Jeesuses rändavat juudi karismaatikut. Kuigi Jeesuse tervistamisimedele leiab paralleele nii juudi- kui ka kreeka-rooma religioonimaailmast, on neil imetegudel kaks eripära, mis neid enamikust tollase maailma imejutustustest eristab. Neis lugudes eeldatakse inimeselt, kes soovib, et talle ime osaks saab, usku, st see on eeltingimus ime toimumisele. Ka ei demonstreeri Jeesus imelugudes lihtsalt oma väge imesid teha, vaid imed kinnitavad tema sõnumit Jumala riigi lähedusest. See võiks olla nende lugude sõnum ka meie jaoks – Jeesuse isikus on saanud Jumala kuningavalitsus ligiolevaks meilegi. Sama võib aga väljendada ka teisiti, näiteks nii, nagu seda teeb Paul Tillich – Kristuses on ilmunud uus olemine, millest lähtuvad tervendavad ja uuendavad väed.

Siiski ei tohiks kogu Jeesuse maist tegevust taandada vaid imetegudele, sest Jeesus ka õpetas. Samuti ei saa näha imedes midagi ristiusule eriomast, sest need on tuntud suuremas osas religioonides. Kindlasti ei peaks aga Jeesuse imedele viidates üritama tõestada kristliku usu tõesust, nagu seda sageli on tehtud, sest rangelt võttes ei ole võimalik tõestada ühegi imeteo toimumist ja ka siis, kui imeteo reaalsust tunnustada, jääb alati võimalus seda erinevalt tõlgendada – ei ole vahet, kas seda tõlgendatakse naturalistlikult, nagu seda tegid ratsionalismiajastu teoloogid, või seletatakse nõiakunstina, nagu tegid seda Jeesuse kaasaegsetest vastased (vt näit Mt 3:20 jj). Lähtudes aga sellest, mida eelnevat öeldi kristliku usu olemuse kohta, ei peakski üritama rajada usku millelegi nähtavale ega käegakatsutavale.

RISTISURM

Jeesuse ristisurm on üks neist ajaloolistest faktidest, milles ei kahtle ka kõige skeptilisemad uurijad. Jeesuse hukkamisviis viitab selgelt tema vastu esitatud süüdistuse laadile – tema vastased lavastasid ta poliitiliseks messiaks, kellena ta ka hukati. Inimlikult saab Jeesuse hukkamises näha justiitsmõrva, mille abil ta vastased ta kõrvaldasid, ometi on kristlik usk näinud selles algusest peale midagi enam – sündmust, mille kaudu sai teoks inimkonna lunastus. Kuigi ka teoloogid on mõnikord arutanud võimaluse üle, kas Jeesus ei oleks võinud lunastada inimkonda ilma ristil suremata, väidab algkristlik kuulutus ometi ühemõtteliselt, et Jeesuse ristisurm oli lunastussündmus. Kui me lähtume samast eeldusest, siis on küsimus vaid selles, kuidas peaks Jeesuse ristisurma lunastavat tähendust mõistma.

Seletusi on palju ja selle paljususe põhjal võib järeldada, et kui juba vanem kristlik pärimus kasutab ristisurma tähenduse seletamiseks erinevaid pilte, siis ei pea ka meie üritama luua seletamiseks ühte teooriat ja kuulutama seda siis ainuõigeks. Nende seletuste ühine joon on see, et nii kõik Uue Testamendi autorid kui ka enamused hilisemaid teolooge on veendunud Jeesuse ristisurma õndsustähenduses. Wolfhart Pannenberg oletab, et kuna allikas Q näib kujutavat Jeesuse surma sarnaselt prohveteid tabava surmasaatusena (vt Lk 13:34), siis võis olla ka algkristluses ringe, kes kuulutasid küll Kristuse surma ja ülestõusmist, kuid ei omistanud Jeesuse ristisurmale eraldi lunastavat tähendust. Nende tõlgenduse kohaselt oli tema süütu kannatamine ja surm ilmselt vaid prohvetlike ettekuulutuste täitumine (vt Lk 24:25; esineb ka Mk 8:31). Enamik Uue Testamendi autoreid omistab sellele aga lunastava tähenduse, kusjuures, nagu juba eespool öeldud, saavutas kõige rohkem poolehoidu Jeesuse surma tõlgendamine ohvrina. Ulrich H. J. Körtneri sõnul ei peitu õpetuslik probleem selles, kas Jeesuse ristisurm oli õndsussündmus, vaid hoopis selles, kas seda õndsussündmust peab mõistma ohvrina. Ta ütleb, et nii eksegeesi kui ka süstemaatilise teoloogia vaatenurgast on see küll võimalik, kuid ei ole hädavajalik ja seda kahel põhjusel. Esiteks ei olnud Jeesuse hukkamine rituaalne akt ning teiseks ei sobi ohvri-idee kuidagi kokku teise õndsussündmusega – Jeesuse ülestõusmisega. Sest kui iga verine ohvritoiming lõppeb elu andva surmaga ja ohvri lõpliku hävitamisega, lõppeb Jeesuse kannatuslugu hoopis tema ülestõusmisega. Körtner teeb sellest järelduse, et viimane ja otsustav õndsussündmus ei olnud seega mitte Jeesuse ristisurm, vaid tema ülestõusmine surnuist. Uus elu saab niisiis uskujatele osaks mitte Jeesuse ristisurma tõttu, vaid tänu ta ülestõusmisele – Jeesuse surm tegi ülestõusmise üksnes võimalikuks. Selles küsimuses on teoloogide enamused siiski Körtneriga eri meelt, omistades eraldi lunastava tähenduse ka ristisurmale. (järgneb)

LUUTSINAPÄEV

Mari-Ann Oviir, Kaarli kooli lasteaija õpetaja

Püha Lucia mälestuspäev ehk luutsinapäev tuletab meile meelde valguse võitu pimeduse üle ja juhatab sisse jõuluaja. Kui Eestis lippavad valgesse rietatud kadrid ringi kadripäeval, siis Rootsi kombe kohaselt riidetakse valgetesse maani üripidesse Lucia-päeval.

Õösel, kui tähistaevas hakkab tuhmuma, kõnnib valge neiu unne suikunud majade vahel... See on valguse neitsi Lucia ja see öö kuulub temale... Lucia jätab igale uksemademele korvikese küpsetisega ja hommikul ärkavad pered mõnusa safranilõhna peale. On Santa Lucia päev – üks kõige ilusamaid ja armastatuid pühasid Skandinaavias.

Püha Lucia päev sümboliseerib valguse võitu: üksainus küünlaleek annab valgust ja jõudu, võites pimeduse ja andes lootust aasta kõige pimedamal ajal. Tegu on sellise armsa päevaga, kus märgatakse headust ja ollakse rõõmsad.

Moodne Lucia küünlakrooniga juustes on aga tegelikult inspireeritud jutustusest, kus räägitakse, et Lucia viis pimedatesse kongidesse vangidele süüa. Ta asetas küünlakrooni pähe, et saaks kätte võtta nii palju toitu kui võimalik. Sitsiilias, Püha Lucia sünnimaal tähistatakse jõulutraditsiooni nii, et lapsed viivad pühakule ja tema “lendavale eeslile” (jõuluvana põhjapõdra sealne vaste) toitu. Kui laps peaks teda nägema, puistab Lucia legendi kohaselt lapsele midagi silma ning see viib korraks silmanägemise. Nimi Lucia tuleb ladinakeelsest sõnast „lux” (omastavas käändes “lucis”), mis tähendab „valgust”.

Ka Eestis on luutsinapäeva tähistatud rannarootsi aladel. Uuesti kerkis püha tähelepanu alla 1980. aastatel, pärast peaaegu sada aastat kestnud vaheaega – siis hakati püha tähistama Tallinnas ja kunagistel eestirootslaste asualadel. Päeva endisest tähendusest olid 19. sajandi rahvakalendrisse jäänud vaid mitmesugused ilmaendid. Tuntud on vanasõna **Mart matab, Kadri katab, Luutsi tuleb luuaga, Toomas tuiskab taga täis**, mis näitab, et lund leidub siis kindlasti. Lääne-Eestis ja saartel käisid ringi luutsid – maskeeritud jõulusandid. Arvatakse, et Eestisse saabus luutsinapäev dominikaani ja frantsiskaani mungaordude kaudu, kes austasid väga Luciat.

Lucia sündis 3. sajandil ning kasvas üles rikkas Sitsiilia peres. Tema isa suri, kui tüdruk oli väike ja ta kasvas üles emaga. Juba väiksena andis tüdruk vooruslikkuselubaduse, sellest kellelegi siiski rääkimata. Kui Lucia vanemaks sai, lubas ema ta naiseks noormehele, kes oli Luciasse armunud tema ilusate silmade pärast. Lucial õnnestus kihlus edasi lükata ja ta palus abi ka Jumalalt. Siis haigestus tema ema veritsustõppe, mida kellelegi ei õnnestunud ravida. Lucia veenis ema minema palverännakule Cataniasse pühak Agata hauale. Seal olevat Agata end Luciale ilmutanud ja öelnud: “Miks palud sa minult midagi sellist, mida saad

ise oma emale anda? Sinu usk on teda ravinud!” Ema sai terveks ja lubas Luciale teda säästa meheleminekust, kuid solvunud noormees andis tüdruku kristlasi tagakiusanud keiser Diocletaniuse asehaldurile üles. Lucia arreteriti ja teda piinati, kuid ta ei loobunud oma usust Jumalasse. Karistuseks saadeti ta bordelli lõbutüdrukuks. Härjavanker, millel teda läbi linna veeti, jäi aga maapinna külge kinni ja seda ei õnnestunud liikuma saada. Paganlikud vahimehed valasid Luciale keevat õli, kuid Lucia ei saanud viga. Meeleheites surus keegi mõõga läbi tüdruku kaela, kuid ka sellest ta ei surnud. Ta elas seni, kuni tuli keegi, kes tegi talle viimse võidmise.

Lucia suri märtrisurma 13. detsembril 304 ja teda kujutatakse kristlikus kunstis kaelahaava läbistava mõõga või pistodaga. Ta võib hoida ka kahte silma vaagnal, mis viitab legendile, et ta rebis enne surma oma silmad peast ja saatis need noormehele, kes oli tahtnud temaga abielluda. Jumalaema andis talle aga kohe paari uusi ja veelgi ilusamaid silmi. Tunnusena on tal lisaks käes palmioks ja õlilamp või küünal. Pärast surma kuulutati Lucia pühakuks. Keskajal oli ta Itaalias, aga eriti Sitsiilias armastatud kaitsepühak. Pühak Lucia reliikviaid säilitati alguses Santa Lucia kirikus Veneetsias. Kirik lammutati 1861, sest see jäi ette uuele raudteejaamale ning säilmed viidi üle lähedalasuvasse San Geremia kirikusse, kus neid saab praeguseni vaadata. Veneetsia raudteejaam kannab aga pühaku nime – Venezia Santa Lucia.

*Soojendagu meie südameid, Issand,
neitsi ja märter Lucia eestkoste,
et tema sünnipäeva ajalikult tähistades
suunaksime pilgud igavikku
Kristuse, meie Issanda läbi,
kes koos Sinuga elab ja valitseb igavesti.
Aamen.*

Illustratsioon: Jaana Maria Unga

Aga lootuse Jumal täitku teid kõige rõõmu ja rahuga usus, et teil oleks küllaga lootust Püha Vaimu väes! Rm 15:13

ESIMESEST MISJONIFOORUMIST 04. NOVEMBRIL

Annely Neame, Misjon112 projektijuht, teoloog, Tallinna praostkonna vikaarõpetaja

Misjonifoorumist võttis osa 69 inimest 19 kogudusest ja kolmest allasutusest. Kohal oli vaimulikke, juhatuse esimehi, konsistooriumi liikmeid, noori, leerilapsi, vanemaid ja kogenumaid ning ka neid, kes koguduse suhtes pigem kahtleval ja kõhkleva seisukohal. Misjonifoorumil ettekandjatele oli antud aega seitse minutit ja täpne juhend, et nad oma meetoditega vastaksid küsimusele: kuidas võiksid kohtuda tühjenevad kirikud ja üksiolevad inimesed? Tundub, et kirikut ja inimesi eraldab müür, millest ei saa väljastpoolt sisse murda. See on päris müür, sellel on tugevad väravad, mistkaudu on korraldatud sisse- ja väljaliikumine.

Esinesid:

Ingmar Kurg – Kohtusime, mis nüüd saab?

Dagmar Narusson – Mis mõttes on kogukond avatud?

Randar Tasmuth – Miks on kogudus?

Liina Kilemit – Kuhu ma lähen, kui ma kirikusse ei tule?

Urmas Nagel – Kuhu jõuab vaimuliku juhendamisega?

Peapiiskop keskendus oma inspiratsioonikõnes evangeeliumi kuulutamise hinnale. See võib meile maksma minna ka meie elu, ja kui see meile üldse ebamugavust ei tekita, siis ehk pingutame liiga vähe. Pärast iga lühiettekannet jagati oma koguduse rühmaga, mis kõrva jäi. Töörühmades prooviti konkreetset oma kogudusele ja koguduse inimestega teha selline plaan, mida ellu viia juba järgmiste kuude jooksul. Tunnistan, et selle ülesande lahendamiseni paljud siiski ei jõudnud ja kaldusid pigem üldist visiooni kirjeldama.

Jõudsime järeldusele, et üldine religioosne kirjaoskamatus Eesti rahva hulgas ja vaimulik kirjaoskamatus kristlaskonna hulgas loob väga soodsad pinnased pimeduse levikuks.

* Ennast mõne kristliku koguduse liikmeks pidavate inimeste arv väheneb pidevalt.

* Enamik Eesti inimesi ei pea end usklikuks, isegi kui nad on ristitud ja kuskil koguduses hingekirjas.

* Üle poolte Eesti noortest kurdab vaimse tervise muret (enamasti depressioon või ärevus).

MAATA NÄKYVISSÄ FESTIVAL

Maris Kuldkepp

Aastal 1985 korraldasid sõbrad ootamatult lahkunud 17-aastase Timo mälestuseks annetuste toel 120 osalejaga noorteõhtu. Aastaks 1991 oli osalejaid juba 7200. Aastal 2023 kogunes kolme päeva jooksul külastajaid 13 500! Nende seas ka 63 eestlast ja nendest omakorda 9 Mustamäe kogudusest! Veel oli noori ja täiskasvanuid Põlvast, Tartust, Elvast, Puhjast, Viljandist, Tallinna Jaani ja Toomkogudusest.

Festivali nimi Maata Näkyviissä tuleb sellest, et sõber Timo jaoks taevast “maa paistab” ja kord saavad nad taas kokku. See on Euroopa suurim kristlik noortefestival ja

* Enamik kogudusi on hädas nabi jumalateenistustest osavõtu, vähese talituste arvu ja kahaneva annetamise aktiivsusega.

* Kogudused vajavad nii rahalist kui ka vabatahtlike abi kirikuhoone eest hoolitsemisel ja palgamaksmisel.

Samas on:

* kiriku mõte olla Jumala misjoni funktsioon maailmas ja teha seda, mida tegi Jeesus

* üle poole Eesti inimestest ristitud

* kogudusi, kus misjoni, diakoonia ja noortetöö töövaldkonnad toimivad hästi. Need kogudused on tavaliselt ka heades suhetes kohaliku omavalitsuse ja kogukonnaga.

Sellest, et Eesti ja tegelikult kogu maailma inimestel on kristlusest, usust, religioonist ja kogudustest igasuguseid kummalisi arusaamisi, pole midagi, sest see tähendab, et kirikul on midagi teha. Iga kogudus saab midagi ette võtta, et oleks rohkem neid inimesi, keda võimestada ja läkitada oma eluga Jumala evangeeliumit kuulutama. MISJON112 vaates on see põhiline tegevus, millega õhutamegi kogudusi kaasa tulema.

Inimesed on juba tulnud Jeesuse juurde ja saanud ristitud, aga nad ei tea, mis on nende ülesanne või et neil üldse on mingi ülesanne. Aga on – Jeesus kutsus ennast järgima ja neid ande kasutama, mida Jumal andnud on. Püha Vaimu annid on iga ristitud inimene saanud, samuti on igal inimesel oma karakter ja loomulikke ande, mida ta arendab ja mida talle meeldib kasutada.

Misjonifoorumi päev läks igati korda, sest inimesed tulid kokku, mis on juba iseenesest väga suur asi. Ma ei võta seda üldse iseenesestmõistetavana, et nii palju inimesi pidas oluliseks pühendada aega KOOS edasiminemise tarvis jõu ühendamiseks. Päev toimuski mõnuses ühistöös ja meeldivas palveõhkkonnas.

Kohtume järgmisel misjonifoorumil!

see toimus nüüd juba 38. korda. Tänavuse aasta teema oli “Sa ei ole üks”. Peakõneleja Sarah Salzberg tuli USA-st ja paljud eestlased osalesid tema töötoas, mis oli väga huvitav ja õpetlik. Kuna kogu programm oli soome keeles, olime vähemuses. Õnneks tõlkis meile Liisa Rossi kirjalikult eelnevalt ära kõnelejate tunnistused ja minijutlused, seega saime ka vaimulikust sisust osa. Kohapeal tõlkisid meile Salome ja Olli Olenius, kes korraldasid ka festivalile minekut. Muusika nautimist keelebarjäär ei seganud, mitmed Mustamäe noored elasid bändidele kaasa suures rahvamassis hüpates.

Teadsime ju nagunii, et sõnum on kristlik!

Õõbisime ühes koolimajas ja meid toitlustati Turu Messikeskuses, kontserdid ja suurem osa programmist toimus Gatorade-nimelises kohalikus jäähallis.

Saime osa kvaliteetmuusikast, näiteks esinesid ansamblid Freesia, TERA, Papipike, Ilta, Immanuel, NNS, Park 7, Kotiinpalajaat ning jaanuaris bändina lõpetav kls.

Eestlastele tegid festivalil osalemise võimalikuks SLEY (Soome Luteri kiriku misjonikeskus), Valga praostkonna, Kristiinankaupunki ja Jokioineni koguduste annetused ja me oleme neile südamest tänulikud selle eest! Järgmisel aastal toimub MNF 22.-24. novembril.

Foto: Miia Saar

MUSTAMÄE NOORTE MULJED

Carmen: festival oli mega tore ja lõbus, kõige rohkem mäletan neid väga kaasahaaravaid lugusid, kus ees sai hüpata kogu rahvaga kaasa, või neid, kus taskulampe kasutati, see tekitas tunde, et olime nagu üks. Need pikad rongid, mis esimesel päeval tehti laulude ajal, olid ka mega lõbusad. Armastasin väga meie bussisõitu sinna ja tagasi. See on väga vapustav, et nii suur üritus on just kristlaste oma.

Martha: mulle avaldas muljet, kui professionaalselt kõik korraldatud oli, eriti kogu pürotehnika kontsertide ajal. Väga meeldis Sarah' töötuba, ta on huvitav kõneleja ja väiksemas grupis oli parem keskenduda. Vägev, et Soomes on nii palju kristlikke bände ja noori, kes festivalile tulevad.

Anna: head ja lähedad artistide kontserdid olid. Majutus oli hea, aga toit ei olnud nii meeltnööda, kui oleks soovinud, aga ajas asja ära. Kokkuvõttes oli festival äge, tahaks ka järgmisel aastal minna!

Carola: minu kõige lemmikum hetk festivalist oli suur rong, mis me tegime, kus saime naerda ja tantsida sadade noortega koos. Kindlasti ka need kontserdid olid midagi uut, ma poleks eales arvanud, et kristlikku muusikat võib olla sellistes erinevates stiilides popist-räpist raske rokini. Vot see on imeline ja rahvaste ühtsus paneb lausa silmad särama.

Olesja: Mulle väga meeldis käia Maata Näkyvissä festivalil. Ma sain uusi kogemusi. Ma sain teada, et kristlikku muusikat esineb nii paljudes erinevates stiilides. Ja kindlasti tahan järgmine aasta tagasi minna ja ma soovitan kõigile sinna minemist!

Luiis Arabella: Tundsin end Soomes koduselt, sest meie keeled on nii sarnased ja natuke sain aru ka. Oli palju soomekeelset kristlikku muusikat ja kuigi ma sõnadest aru ei saanud, tean, et nad laulsid Kristuse leidmisest ja uskumisest. Teisel päeval lõin ma oma pea ära, aga tänu sellele sain rääkida toredate arstidega ja tutvusin ühe hea joonistajaga. Eriti tore oli rääkida ameeriklasega, kuna igapäevaselt selleks võimalusi pole. Laupäeval maha sadanud lumi tegi ka mind rõõmsaks. Kogesin seal festivalil olles mitu korda päevas palvetamist ja pühapäeva hommikul mu esimene mõte oli ka Jumalale suunatud. Soome oli nii tore kogemus ja ma läheks kindlasti uuesti.

2023. aasta **LASTELEHE** rubriigis oleme tutvunud mitmete oluliste Piiblist tuntud geograafiliste kohtadega.

TÄHELEPANU! NÜÜD ON VÕIMALUS TEADA SAADA, KUI HÄSTI SA NEID TUNNED!

Vasta alljärgnevatele küsimustele, sest KÕIK ÕIGESTI VASTAJAD saavad AUHINNA!

Viktoriin on mõeldud **kõikidele koolieelikutele ja koolilastele**. Vastuseid ootame hiljemalt **31.12.2023** laste- ja noortetöö juhi Marise e-postile: kepamaris@hotmail.com

Jaanuar: Mis on Jeesuse sünnilinna nimi 1) Vanas Testamendis ja 2) Uues Testamendis?

Veebruar: Kuidas koheldi Jeesust kodukohas Naatsaretis?

Märts: Nimeta kolm vaatamisväärsust, mida turistid Jeruusalemmas külastada saavad.

Aprill: Mis rahvused hävitasid Jeruusalemma templi?

Mai: Mida saavad turistid tänapäeval külastada Geneetsareti järve lähedal?

Juuni: Millise teekonna läbib Jordani jõgi algusest lõpuni?

Oktoober: Mitu Jeesuse jüngrit on pärit Kapernauma linnast?

November: Mitu inimest käis UT-s Samaarias evangeeliumit kuulutama?

KUUKAVA DETSEMBER 2023

Jumalateenistus armulauaga pühapäeviti kell 15
Perejumalateenistus armulauaga
kuu esimesel pühapäeval (03.12 ja 07.01) kell 12

KOGUDUSES TOIMUB:

L 02.12 kell 16 Noorteõhtu
P 10.12 kell 12 Lastekirik
N 14.12 kell 12 Elurõõmsad ja tegusad
L 16.12 kell 17 Koguduse laste ja noorte jõulupidu
(ainult eelregistreerimisega)
P 24.12 kell 15 **Jõuluõhtu jumalateenistus**
E 25.12 kell 12 **1. jõulupüha jumalateenistus**
armulauaga
P 31.12 kell 12 **Vana-aastaõhtu jumalateenistus**

Eine Piibli ja palvega teisipäeviti,
kell 12 kiriku koristamine, kell 13.30 palvus ja kerge eine.
(välja arvatud 26.12)

Palvused Taizé lauludega reedeti kell 19
(välja arvatud 29.12).

Õnnistatud adventiaega!

02.12 Jana Abzalon
04.12 Iris-Monika Pedak
07.12 Kristel Mägedi
08.12 Marion Selgall da Silva
14.12 Kätlin Pärnapuu
16.12 Doris Vebel
26.12 Kristo Vahtra
30.12 Piret Laagriküll

Hea koguduse liige,
kutsume Sind
Mustamäe Maarja
Magdaleena koguduse

Jõulupeole

LAUPÄEVAL,
6. jaanuaril kell 17

Õhtusöögi eest ootame annetusi 2. jaanuarini:
EELK Mustamäe Maarja Magdaleena kogudus, Luminor a/a EE311700017002962090
või tasuda sularahas korraldajatele. Palume selgitusse märkida osalejate arv.
Õhtusöök täiskasvanule 10 €/in, lapsed 7-11 a 5 €/in, alla 6 a lapsed tasuta.
Registreerimine kuni 02.01.2024: Marilin Pärna: tel 5531311, marilin.parna@gmail.com

Oled südamest oodatud!

KAVAS:

muusika,

jõulupalvus,

üllatused ja

pidulik õhtusöök

VAIMULIKE KÕNETUNNID KOKKULEPPEL:

TIINA KLEMENT – koguduse õpetaja; e-post: tiina.klement@eelk.ee; tel: 5373 0718

ÜLLE REIMANN – koguduse diakon; e-post: mustamae.kogudus@gmail.com; tel: 5664 6029

IMBI ARRO – diakon emeeritus; e-post: imbiarro@gmail.com; tel: 551 7970

Noortetöö juhendaja **Maris Kuldkepp** – e-post: kepamaris@hotmail.com; tel: 5672 6863

Kantor ja Misjonikoori juhataja **Maarja Vardja** – e-post: maarjavidja@gmail.com

(Liikme)annetused:

Annetuse saaja: EELK Mustamäe Maarja Magdaleena kogudus

Luminor pank, konto: EE311700017002962090 või LHV pank, konto: EE757700771000677814

Luminor pank, konto: EE241700017003221206 (**Mustamäele kiriku ehitamise heaks**)

Koduleht: mustamae.eelk.ee

E-post: Mustamae@eelk.ee ja mustamae.kogudus@gmail.com

Koguduse aadress: Kiili 9, Tallinn 13423

Magda Misjonipood: magdamisjonipood.ee; Facebook.com/magdapood

Ajalehe toimkond: kujundaja **Jaana Maria Unga**, keeleteimetaja **Auli Tohv**

M-Tasku